1. EFA là m t quy n

Năm 1945, các qu c gia thành l p UNESCO đã ký m t văn b n tho thu n th hi n ni m tin "c h i đ y đ và bình đ ng cho giáo d c". K t th i đi m đó, giáo d c cho m i ng i tr thành m t ph n nhi m v c a UNESCO th c hi n nh ng c h i thành hi n th c. B t đ u t năm 1948, m t s công c pháp lý ràng bu c giáo d c là m t quy n. Tuyên ngôn v nhân quy n nói r ng "m i ng i đ u có quy n đ c h c t p" (Đi u 26). Hôm nay, m c tiêu v n không thay đ i: t t c m i ng i đ u có c h i tìm hi u và h ng l i t giáo d c c b n; không ph i là m t đ c ân - đó là m t quy n c a con ng i.

2. EFA là m i quan tâm c a c c ng đ ng

D i s lãnh đ o c a UNESCO và b n c quan khác c a Liên h p qu c (Qu Nhi đ ng LHQ, Ch ng trình Phát tri n c a LHQ, Qu Dân s LHQ và Ngân hàng Th gi i), năm 1990, các qu c gia h p Jomtien (Thái Lan) đ th ng nh t m t t m nhìn m i v giáo d c c b n. Năm 2000, 164 Qu c gia và các đ i tác đã g p nhau t i Dakar (Senegal) đ tái kh ng đ nh cam k t toàn c u c a h và thông qua *Sáu m c tiêu Giáo d c cho M i ng i*. Nh ng m c tiêu này th hi n m t cái nhìn toàn di n: giáo d c th i th u; kh năng đ c, vi t; k năng s ng cho thanh thi u niên và ng i l n... Ba m c tiêu ph i hoàn thành tr c năm 2015: ph c p giáo d c ti u h c, 50% ng i tr ng thành bi t đ c, vi t và b o đ m bình đ ng gi i trong giáo d c.

3. EFA là s phát tri n t t y u

Giáo d c ph bi n t i t t c cá nhân và c ng đ ng. Đây là n n t ng c a t t c m c tiêu Phát tri n Thiên niên k đ c thông qua vào năm 2000. Đ i t ng giáo d c k năng và ki n th c là tr em, thanh thi u niên, ng i l n, giúp m i ng i có môi tr ng b n v ng, m c s ng t t và an toàn h n. B n báo cáo H c t p: Kho báu n i t i c a U ban qu c t v giáo d c (GD) cho th k XXI (*International Commission on Education for the Twenty-first Century*) thu c UNESCO do ch t ch Jacque Delors đ c vào tháng 4 năm 1996 cho r ng: giáo d c th k XXI ph i d a trên b n tr c t "H c đ bi t, h c đ làm, h c đ làm ng i, h c đ chung s ng". (M i b sung tr c t th 5: H c đ sáng t o). Năm tr c t này ph i đ t trên n n t ng "H c t p su t đ i" và xây d ng m t "Xã h i h c t p". Nói cách khác, giáo d c t o đi u ki n cho chúng ta phát tri n toàn di n. M t th gi i c a hòa bình, h u ngh , công lý và bình đ ng ph thu c vào nhi u y u t - giáo d c là trung tâm trong s đó.

4. EFA th c s ph i dành cho t t c m i ng i

Phân bi t đ i x v n còn t n t i đ i v i các bé gái và ph n trong giáo d c. Ngày nay, h n 55% tr em gái không đ c t i tr ng và hai ph n ba ph n tr ng thành không bi t ch . Nh ng n l c đ c bi t - t vi c tuy n d ng giáo viên n t i h tr các gia đình nghèo nh m t o s thân thi n v i tr ng h c - là c n thi t đ kh c ph c tình tr ng thi u cân b ng gi i trong giáo d c. Bên c nh đó, m t s nhóm ng i khác có th không đ c chú ý, bao g m dân b n đ a và các nhóm dân c nông thôn vùng sâu, tr em đ ng ph , ng i tàn t t, dân t c thi u s và dân du m c. Ph ng pháp giáo d c m i ph i thích h p v i các nhóm nói trên ch không ph i ch ti p c n h b ng cách tăng c h i cho các tr ng h c tiêu chu n.

5. EFA là dành cho m i l a tu i và trong t t c các ch ng trình

Sáu m c tiêu c a EFA ng h t t c m i ng i đ c h ng l i t giáo d c c b n - t tr nh n nhà đ n các ch ng trình m m non, giáo d c ti u h c, thanh thi u niên, thanh niên và ng i l n. Giáo d c cho t t c nh n m nh r ng không ai là quá tr đ b t đ u h c hay quá già đ có th làm toán. Giáo d c không ch di n ra trong các tr ng h c mà h c t p có th b t đ u tr c khi h c ti u h c và ti p t c trong su t cu c đ i. Đ thi t l p các giai đo n, gia đình và c ng đ ng ph i đ c khuy n khích thúc đ y môi tr ng giáo d c toàn di n. Trong th c t , giáo d c c b n giúp gia đình và c ng đ ng có th đ i m t v i nhi u c h i và thách th c.

6. EFA có nghĩa là ch t l ng h c t p

Nh ng đ ng l c đ h c ho c đ v t qua khó khăn h c t p ch đ n khi giáo d c đ c xem là c n thi t - ch t l ng c a h c t p ph thu c vào đi u này. Ng i tr ng thành đi h c ho c tham d m t khóa h c chính quy nên chú tr ng h c t p ki n th c và k năng s d ng giá tr đó trong cu c s ng v i m c đích r ng mình có th làm nh ng vi c mà tr c kia mình không th hoàn thành. Ch t l ng c a n n giáo d c ph thu c vào ph ng pháp gi ng d y, quy trình h c t p cũng nh môi tr ng đào t o. Vì v y, nhi m v tr ng tâm c a cung ng giáo d c là đáp ng nhu c u c a ng i h c và có n i dung thi t th c liên quan đ n cu c s ng c a h .

7. EFA và nh ng ti n b đáng ghi nh n

B n Báo cáo Giám sát Toàn c u v giáo d c cho m i ng i (GMR) c a UNESCO đ c xu t b n h ng năm cho bi t ti n đ th c hi n sáu m c tiêu c a EFA; so sánh tình tr ng giáo d c gi a các qu c gia và xác đ nh xu h ng đ ng nh t. T năm 2000, các n b n ch ng t đã có s ti n b đáng k trong giáo d c và cho th y r ng các m c tiêu giáo d c là kh thi, ngày càng có nhi u tr em đ n tr ng – đ c bi t là các bé gái, m c dù m c tiêu cân b ng gi i tính đã k t thúc t năm 2005. H c sinh ti u h c, đ c bi t là h c sinh trung h c đã tăng g p b n l n so v i h c sinh ti u h c vùng c n Sahara (châu Phi), Nam và Tây Á – nh ng vùng đ c cho là khó đ t đ c các m c tiêu c a EFA. Kh o sát d li u c a 70/110 qu c gia cho th y dân chúng chi tiêu cho giáo d c đã tăng lên nh là m t ph n c a thu nh p qu c dân. Các m c tiêu khác nh m r ng chăm sóc và giáo d c m m non (m c tiêu 1); thúc đ y h c t p k năng cho nh ng ng i tr và ng i l n (M c tiêu 3) là khó h n đ đo l ng, nh ng rõ ràng là n l c đ phát tri n các chính sách giáo d c phù h p đã mang l i k t qu kh quan.

8. EFA ph i đ i m t v i nhi u thách th c

Ti n đ th c hi n các m c tiêu EFA hi n ch a đ nhanh đ hoàn thành vào năm 2015. Theo tính toán g n đây, kho ng 75 tri u tr em th t h c và kho ng 776.000.000 ng i tr ng thành (c tính 16% dân s th gi i) b mù ch . T i các tr ng h c, hàng tri u ng i đã b h c mà ch a đ c đào t o giáo d c c b n. Bên c nh đó, còn t n t i tình tr ng thi u giáo viên tr m tr ng, t l h c sinh/ giáo viên nhi u n c đang v t quá ng ng 40:1. c tính toàn c u c n 18 tri u giáo viên đ có th ph c p giáo d c ti u h c vào năm 2015. H n n a, giáo d c không ph i là t t c , c h i cho thanh thi u niên đang còn h c t p ho c đã th t h c v n còn th p nhi u n c đang phát tri n. Nghèo đói, cô l p đ a lý, gi i tính, ngôn ng và s c t c là m t trong nh ng tr ng i chính ngăn ch n con đ ng ph c p giáo d c. Tăng s l ng và ch t l ng c a giáo viên, c i thi n tr ng h c và qu n lý h th ng giáo d c, gi i quy t tác đ ng c a HIV và AIDS - t t c đi u này đòi h i nhi u n l c h n n a nh m cung c p các c h i h c t p t t h n.

9. EFA c n s h tr c a t t c m i ng i

Mu n đáp ng m c tiêu EFA c n ph i có tài chính, con ng i, ph ng ti n k thu t, các c quan ch c năng và đ c bi t là y u t chính tr . Công vi c c a UNESCO là duy trì s đ ng thu n qu c t thông qua Nhóm công tác EFA và các cu c h p c p cao h ng năm. Chúng tôi c n s tr giúp t các c quan, ngân hàng phát tri n… Ch ng h n nh Ngân hàng Th gi i đang đ a các ngu n v n ngày càng tăng vào giáo d c. Tuy v y, v n còn m t ch ng đ ng dài đ đáp ng nhu c u ph c p giáo d c ti u h c - c tính 7 t USD vi n tr m i năm. Vi n tr này đóng vai trò ngày càng quan tr ng trong vi c liên k t th c hi n các m c tiêu phát tri n qu c gia. Dân s hóa xã h i là m t chìa khóa quan tr ng đ v n đ ng tăng kinh phí và đ a ra nh ng gi i pháp, c h i h c t p cho các nhóm dân c . Chia s ki n th c, h p tác và xây d ng s đ ng thu n qu c t là đi u ki n tiên quy t đ gia tăng nh ng n l c chung và s d ng ngu n l c đó m t cách t i u.

10. EFA có hi u ng s nhân

B ng cách thúc đ y các cá nhân t qu n lý và duy trì s thay đ i tích c c trong cu c s ng c a h , giáo d c s đem l i l i ích lâu dài cho các gia đình và c ng đ ng. Nói cách khác, đ a tr có m th t h c thì kh năng không đ c t i tr ng cao g p hai l n đ a tr có m h c hành đ y đ. Giáo d c cho t t c là nh v y! Đây là đi u c n thi t và là n n t ng cho t t c m i ng i có c h i thành công t t h n, kh c ph c tình tr ng phân bi t đ i x và s b t công d i m i hình th c./.

Ngu n: UNESCOPRESS